

POSTANOWIENIE

28 listopada 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Agnieszka Jurkowska-Chocyk

na posiedzeniu niejawnym 28 listopada 2024 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa G. W. i M. W.
przeciwko Bank w W.
o ustalenie i zapłatę,
na skutek skargi kasacyjnej Bank w W.
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku
z 31 marca 2023 r., V ACa 517/22,

I. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

**II. zasądza od Bank w W.
na rzecz G.W. i M.W.
5 400 zł (pięć tysięcy czterysta złotych) kosztów postępowania
kasacyjnego z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych
za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego, za czas
po upływie tygodnia od dnia doręczenia niniejszego
postanowienia zobowiązanemu do dnia zapłaty.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 31 marca 2023r. Sąd Apelacyjny w Gdańsku, w sprawie
z powództwa G. W. i M. W. przeciwko Bank (Spółka Akcyjna) z siedzibą w W.

Oddział Polsce z siedzibą w W.1 o ustalenie i zapłatę, na skutek apelacji pozwanego od wyroku Sądu Okręgowego w Toruniu z 18 lutego 2022r., oddalił apelację (pkt II) oraz rozstrzygnął o kosztach postępowania (pkt III).

Strona pozwana wniosła skargę kasacyjną, w której żądała uchylenia wyroku w zaskarżonej części i zniesienie postępowania przed Sądem II instancji w zakresie objętym nieważnością postępowania oraz przekazanie sprawy Sądowi II instancji do ponownego rozpoznania w zaskarżonej części, ewentualnie żądała uchylenia wyroku w zaskarżonej części oraz uchylenia w części wyroku Sądu I instancji i orzeczenie co do istoty sprawy poprzez oddalenie powództwa w całości, ewentualnie żądała uchylenia wyroku w zaskarżonej części oraz uchylenia w części wyroku Sądu I instancji i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania w zaskarżonej części, ewentualnie żądała uchylenia wyroku w zaskarżonej części przekazanie sprawy Sądowi II instancji do ponownego rozpoznania w zaskarżonej części. Jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania strona pozwana wskazała, że w sprawie występują istotne zagadnienia prawne, w sprawie istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych, w sprawie zachodzi nieważność postępowania.

Strona powodowa złożyła odpowiedź na skargę kasacyjną, w której wniosła o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, ewentualnie o oddalenie skargi kasacyjnej i zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach Kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony

wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c., nie służy zaś merytorycznej ocenie skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Nakładając na skarżących obowiązek wskazania i uzasadnienia oznaczonej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, ustawodawca zmierzał do zagwarantowania, że skarga kasacyjna, nadzwyczajny środek zaskarżenia prawomocnych orzeczeń, będzie pełnić przypisane jej funkcje publicznoprawne. Ograniczenie przesłanek do czterech ma więc zapewnić, że przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne, a skarga kasacyjna nie stanie się instrumentem wykorzystywanym w każdej sprawie. Tak więc, nie w każdej sprawie, nawet w takiej, w której rozstrzygnięcie oparte jest na błędnej subsumpcji czy wadliwej wykładni prawa, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania, w przeciwnym razie Sąd Najwyższy stałby się wbrew obowiązującym regulacjom sądem trzeciej instancji. Nie jest rolą Sądu Najwyższego korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa w każdej indywidualnej sprawie.

Istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie nowe, nierozwiązane dotychczas w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może przyczynić się do rozwoju prawa. Zagadnienie prawne powinno, przede wszystkim, być sformułowane w oparciu o okoliczności mieszczące się w stanie faktycznym sprawy wynikającym z dokonanych przez sąd ustaleń (zob. postanowienie SN z 7 czerwca 2001 r., III CZP 33/01), a jednocześnie być przedstawione w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, aby umożliwić Sądowi Najwyższemu udzielenie uniwersalnej odpowiedzi, niesprowadzającej się do samej subsumpcji i rozstrzygnięcia konkretnego sporu (zob. postanowienia SN:

z 15 października 2002 r., III CZP 66/02; z 22 października 2002 r., III CZP 64/02; z 5 grudnia 2008 r., III CZP 119/08).

Powołanie się na przesłankę przedsądu przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. wymaga wskazania przepisu prawa, którego wykładnia budzi wątpliwości, określenia zakresu koniecznej wykładni, wykazania, że wątpliwości interpretacyjne mają poważny charakter i wymagają zajęcia stanowiska przez Sąd Najwyższy, a jeżeli podstawą wniosku w tym zakresie jest twierdzenie o występujących w orzecznictwie sądowym rozbieżnościach wynikających z dokonywania przez sądy różnej wykładni przepisu, konieczne jest wskazanie rozbieżnych orzeczeń, dokonanie ich analizy i wykazanie, że rozbieżność wynika z różnej wykładni przepisu (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 15 października 2002r., II CZ 102/02, postanowienie Sądu Najwyższego z 28 marca 2007r., II CSK 84/07, postanowienie Sądu Najwyższego z 11 stycznia 2008r., I UK 283/07, postanowienie Sądu Najwyższego z 8 lipca 2008r., I CSK 111/08).

Kluczowe znaczenie w kontekście oceny zasadności wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ma stanowisko wyrażone przez Sąd Najwyższy w uchwale pełnego składu Izby Cywilnej Sądu Najwyższego z 25 kwietnia 2024 r., III CZP 25/22. W orzeczeniu tym wyjaśniono m.in., że w razie uznania, że postanowienie umowy kredytu indeksowanego, odnoszące się do sposobu określania kursu waluty obcej stanowi niedozwolone postanowienie umowne i nie jest wiążące, w obowiązującym stanie prawnym nie można przyjąć, że miejsce tego postanowienia zajmuje inny sposób określenia kursu waluty obcej wynikający z przepisów prawa lub zwyczajów. Ponadto Sąd Najwyższy przesądził także, że w razie niemożliwości ustalenia wiążącego strony kursu waluty obcej w umowie kredytu indeksowanego umowa nie wiąże także w pozostałym zakresie.

Sąd Najwyższy podziela w pełni powyższe stanowisko, pozostające zgodne z ugruntowanym w tym zakresie orzecznictwem krajowym i unijnym. Strona pozwana nie przedstawiła natomiast dostatecznych argumentów dla przyjęcia, że obecna linia orzecznicza powinna ulec zmianie. Zawarty w skardze kasacyjnej wniosek stanowi jedynie próbę narzucenia własnej oceny prawnej względem

zagadnień omówionych w zaskarżonym wyroku, w dodatku wyraźnie sprzecznej z orzecnictwem TSUE dotyczącym dyrektywy 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich (Dz. Urz. UE nr L 95 z 21 kwietnia 1993 r. s. 29, ze zm.), jak też z ukształtowanym na tej podstawie orzecnictwem Sądu Najwyższego. Wobec powyższego nie można przyjąć, ani że wskazane przez stronę pozwaną kwestie stanowią istotne zagadnienie prawne w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., ani że istnieje potrzeba wykładni przepisów prawa wymienionych przez skarżącego (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.).

Natomiast odnosząc się do przesłanki nieważności postępowania (art. 398⁹ § 1 pkt 3 k.p.c.) to należy wyjaśnić, że w uchwale składu siedmiu sędziów Izby Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Najwyższego z 26 kwietnia 2023 r. (zasada prawna), III PZP 6/22, OSNP 2023 r., nr 10, poz. 104, wskazano, że rozpoznanie sprawy cywilnej przez sąd drugiej instancji w składzie jednego sędziego ukształtowanym na podstawie art. 15zsz¹ ust. 1 pkt 4 ustawy z 2 marca 2020 r., ogranicza prawo do sprawiedliwego rozpatrzenia sprawy (art. 45 ust. 1 Konstytucji RP), ponieważ nie jest konieczne dla ochrony zdrowia publicznego (art. 2 i art. 31 ust. 3 Konstytucji RP) i prowadzi do nieważności postępowania (art. 379 pkt 4 k.p.c.), to jednak wykładania ta obowiązuje od dnia podjęcia ww. uchwały, a zatem fakt wydania orzeczenia przez sąd drugiej instancji w składzie ukształtowanym na podstawie art. 15zsz¹ ust. 1 pkt 4 ustawy z 2 marca 2020 r. w okresie do 26 kwietnia 2023 r. włącznie, nie może stanowić samoistnej podstawy do stwierdzenia nieważności postępowania na podstawie art. 379 pkt 4 k.p.c. (zob. m.in. postanowienie SN z 15 stycznia 2024 r., I CSK 5857/22).

Z tych względów Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 1 k.p.c.).

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono zgodnie z art. 98 § 1, 1¹ i 3, art. 99 k.p.c. w związku z § 2 pkt 7, § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

t.n

[at]